

SXEDIO.FT1

19.12.1950: Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΑ ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΟΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΥΝΑΜΗ ΠΟΥ ΘΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΗΕ

Η Πρεσβεία της Εθναρχίας που πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες, τελευταίο σταθμό της αποστολής της όπου επέδωσε τις δέλτους του ενωτικού δημοψηφίσματος της 15ης Ιανουαρίου 1950 στον ΟΗΕ, έφυγε από τη Νέα Υόρκη με ανάμικτα αισθήματα.

Πίστευε ότι είχε κάνει καλή διαφώτιση και είχε προωθήσει το αίτημα του Κυπριακού λαού. Είχε ακούσει καλά λόγια και πήρε πολλές υποσχέσεις αλλά δεν μπόρεσε να οδηγήσει το Κυπριακό στα Ηνωμένα Έθνη γιατί η Ελλάδα, η μόνη χώρα, στην οποία στήριζε τις ελπίδες της, δεμένη χειροπόδαρα από τους Άγγλους, δεν μπορούσε να αναλάβει τέτοια πρωτοβουλία.

Στις σκέψεις της όμως, όπως φάνηκε από τις μετέπειτα δηλώσεις και ενέργειες της, ήταν η άσκηση περισσότερης πίεσης προς την Ελλάδα να πάρει πρωτοβουλίες.

Ωστόσο πήρε το δρόμο της επιστροφής με την απόφαση η Πρεσβεία που πήγε στη Νέα Υόρκη να μη είναι η τελευταία. Χρειαζόταν πίστη στον αγώνα και επιμονή. Και τέτοιες δυνάμεις διέθεταν πολλές οι Κύπριοι.

Η Πρεσβεία έφθασε στη Γαλλία στις 14 Νοεμβρίου όπου συνέχισε τη διαφωτιστική της προσπάθεια. Η Γαλλία είχε αποφύγει στα Ηνωμένα Έθνη να πάρει θέση στην ενωτική αξίωση των Κυπρίων.

Έτσι κατά τη συνάντηση της που είχε με το Γενικό Γραμματέα του Γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών Παροτί, η Πρεσβεία προσπάθησε να τον πείσει για το δίκαιο των Κυπρίων.

Παράλληλα η πρεσβεία του επέδωσε και σχετικό υπόμνημα για την ενωτική αξίωση των Κυπρίων.

Ο Παροντί δεν είχε πολλά να πει και υποσχέθηκε να διαβιβάσει το υπόμνημα στον υπουργό Εξωτερικών Σουμάν.

Η συνάντηση μπορεί να χαρακτηριστεί τυπική, χωρίς αποτέλεσμα αν κρίνει κανείς από το τηλεγράφημα του αρχηγού της Πρεσβείας Μητροπολίτη Κυπριανού στον Αρχιεπίσκοπο στην Κύπρο:

" Κυπριακήν Πρεσβείαν αφιχθείσαν Τρίτην υπεδέχθησαν κλήρος και Συμβούλιον Ελληνικής κοινότητος. Συνοδευόμενοι υπό του πρώην υπουργού (της Ελλάδος) κ. Αργυροπούλου εγενόμεθα σήμερον ευμενέστατα δεκτοί Υπουργείον Εξωτερικών υπό Γενικού Γραμματέως Παροντί, αντικαθστώντος απουσιάζοντα Σουμάν, ον ενημερώσαμεν πλήρως επί του κυπριακού ζητήματος, ζητήσαντες υποστήριξιν Γαλλίας εις Ηνωμένα Εθνη. Επεσκέφθημεν προσβευτήν Ελλάδος και θυατείρων Γερμανόν. Ωρίσθησαν συνεντεύξεις με εξέχοντας γάλλους δημοσιογράφους".

Ενώ βρισκόταν ακόμη στο γαλλικό έδαφος ο Κυπριανός έδωσε αργότερα δημοσιογραφικές διασκέψεις στις οποίες έρριξε για καλά το γάντι προς την Ελληνική Κυβέρνηση και την προειδοποίησε ότι αν αρνείτο να οδηγήσει το Κυπριακό ζήτημα στην επόμενη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, πράγμα που όπως είπε θα αποτελούσε "πραγματική εθνική προδοσία" η Κύπρος θα εύρισκε άλλο κράτος για να καταθέσει την προσφυγή της.

Ο Κυρηναίος είπε ακόμη ότι η Πρεσβεία στον ΟΗΕ απέφυγε να έλθει σε επαφή με το βρετανική, τη ρωσική και την τουρκική αντιπροσωπεία όπως επίσης και τις αντιπροσωπείες των δορυφόρων της Ρωσίας και της Γιουγκοσλαβίας "μολονότι έχει πληροφορίες ότι ούτε ο Ανατολικός Συνασπισμός, πρόκειται να αντιδράσει στην πραγματοποίηση του ομόθυμου πόθου του Κυπριακού λαού, δεδομένου ότι και οι κομμουνιστές της Μεγαλονήσου μετέσχαν στο Δημοψήφισμα".

Η Πρεσβεία έδωσε μερικές ακόμα συνεντεύξεις στους δημοσιογράφους και είχε διάφορες επαφές με την ελληνική κοινότητα, όπου σαν έφυγε στα τέλη

Νοεμβρίου σιδηροδρομικώς για την Ιταλία με προορισμό την Ελλάδα, άφηνε πίσω της μια νέα επιτροπή από Κυπρίους και ελλαδίτες για να χειρίζονται το Κυπριακό.

Στην Ιταλία έμεινε μόνο μερικές ημέρες χωρίς ουσιαστικές επαφές και εν αναμονή ευκαιρίας για να τη μεταφέρει στην Αθήνα.

Παρά τις κατηγορίες και προειδοποιήσεις προς την Ελληνική Κυβέρνηση, η Πρεσβεία γνώριζε ότι μόνο από την Ελλάδα θα μπορούσε να αναμένει υποστήριξη. Ομως έπρεπε να έπειθε την Κυβέρνηση να αναλάβει πιο ζεστά σοβαρά το πρόβλημα των Κυπρίων.

Έτσι στις 2 Δεκεμβρίου έφθανε και πάλι στην Αθήνα όπου, ωστόσο, συνέχισε την επίθεση της προς τη νέα Κυβέρνηση, πολύ πριν πληροφορηθεί τις σκέψεις και διαθέσεις του νέου Πρωθυπουργού Σοφοκλή Βενιζέλου που είχε διαδεχθεί τη βραχύβια Κυβέρνηση του Νικόλαου Πλαστήρα.

Σε ανακοίνωση της η Πρεσβεία αφού εξέθετε τις ενέργειες της κατά τους τελευταίους τέσσερις μήνες τόνιζε ότι απαιτείτο σκληρός αγώνας για να διατηρηθεί το Κυπριακό στη διεθνή επικαιρότητα και να τεθεί ενώπιον της επόμενης Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, αν επρόκειτο να ληφθεί οριστική απόφαση.

Στη συνέχεια πρόσθετε:

"Εάν η Ελληνική Κυβέρνησις αναλάβη την διαχείρισιν του ζητήματος, η λύσις του θα διευκολυνθή. Ελπίζομεν ότι η Ελληνική Κυβέρνησις θα επιτελέση το καθήκον της, ανταποκρινομένη άλλωστε εις την Πανελλήνιον αξίωσιν".

Ο Σοφοκλής Βενιζέλος είχε πολύ ενθαρρυντικές υποσχέσεις για την Πρεσβεία, παρ' όλον ότι έρχονταν από επίσημη ελληνική πλευρά κατόπιν εορτής, μια και η εγγραφή του Κυπριακού στα Ηνωμένα Έθνη δεν μπορούσε να γίνει πλέον. Μέχρι το 1951 υπήρχε μεγάλο χρονικό διαστήμα ακόμα.

Ο Βενιζέλος είπε στην Πρεσβεία που τον κατατόπισε για τις ενέργειες της και τις απόψεις της ότι κατά τη γνώμη του δεν έπρεπε να χρονίσει το

Κυπριακό περισσότερο.

Τη θέση του Βενιζέλου, ανέφερε η Πρεσβεία σε ανακοίνωση της, μετά τη συνάντηση, αλλά δεν του απέδιδε καμιά δήλωση παρά μόνο τόνιζε ότι όσα ανέφερε αποτελούσαν τις εντυπώσεις της ίδιας από τη συνάντηση (Μεταγλώττιση):

"Η Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία έγινε δεκτή σήμερα το απόγευμα από τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης κ. Βενιζέλο και είχε την ευκαιρία να εκθέσει σ αυτόν τις μέχρι σήμερα ενέργειες της και να τονίσει ότι αναμένει από την Ελληνική Κυβέρνηση, όπως αναλάβει στα χέρια της το ζήτημα της Ενωσης της Κύπρου με την Ελλάδα. Από την επίσκεψη αυτή η Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία απεκόμισε την εντύπωση ότι η Ελληνική Κυβέρνηση, όχι μόνο συμμερίζεται πλήρως τον Παννελλήνιο πόθο της Ενωσης, αλλά και φρονεί ότι το ζήτημα αυτό δεν είναι και δεν πρέπει να βραδύνει περισσότερο".

Ικανοποιημένη η Πρεσβεία άρχισε επίσης επαφές με τους αρχηγούς των διαφόρων Κομμάτων για να τους ενημερώσει και να τους ζητήσει για άλλη μια φορά τη βοήθεια τους πριν επιστρέψει στην Κύπρο.

Από όλους πήρε πολλές υποσχέσεις και πάλι αλλά ιδιαίτερα από το Νικόλαο Πλαστήρα, τ έως Πρωθυπουργό.

Τώρα που βρισκόταν μακριά από την εξουσία και τις δυσκολίες της ο Πλαστήρας είπε στην Πρεσβεία κατά τη συνάντηση τους στις 9 Δεκεμβρίου 1950, ότι θα ήταν ευτυχής να βοηθούσε την Ελληνική Κυβερνηση στην πραγματοποίηση της Ενωσης.

Ο Πλαστήρας που είχε εκτελέσει σύντομη επίσκεψη στην Κύπρο, μετά την παραίτηση του τους τελευταίους μήνες, παρουσιαζόταν αλλαγμένος τώρα που βρισκόταν εκτός Κυβέρνησης και εξουσίας.

Τα ίδια είπαν στην Πρεσβεία και οι άλλοι αρχηγοί των Κομμάτων. Κατανόηση έδειξε κι ο Βασιλιάς Παύλος.

Ανέφερε η Πρεσβεία:

"Κυπριακή Πρεσβεία επισκεφθείσα Βασιλέα

Παύλον, Πρωθυπουργόν Βενιζέλον, αρχηγούς κομμάτων ενημέρωσε πλήρως επί ενεργειών αυτής εν Αμερική και σχετικών πορισμάτων. Πολιτικοί αρχηγοί ανεγνώρισαν ανάγκην αμέσου προωθήσεως κυπριακού ζητήματος".

Η Πρεσβεία είχε επίσης επαφές με την Πανελλήνια Επιτροπή υπέρ της Ένωσης και σαν ολοκλήρωσε τις επαφές της είχε μια δεύτερη συνάντηση με τον Πρωθυπουργό για να πληροφορηθεί τον τρόπο με τον οποίο θα ενεργούσε για προσφυγή για το Κυπριακό στον ΟΗΕ.

Ο Βενιζέλος ήταν ακόμα πιο θερμός στη συνάντηση αυτή και γεμάτος υποσχέσεις για τα επόμενα βήματα. Είπεν ότι καμιά δύναμη δεν μπορούσε πια να σταματήσει το δρόμο προς τον ΟΗΕ.

Ανέφερε η Πρεσβεία σε ανακοίνωση της μετά τη συνάντηση που έγινε στις **19 Δεκεμβρίου 1950:**

"Η Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία εγένετο χθες μεσημβριαν εκ νέου δεκτή εις ακρόασιν υπό του κ. Πρωθυπουργού.

Κατόπιν της υπό των αρχηγών των κομμάτων εδηλωθείσης ομοφώνου επιδοκιμασίας της γενομένης προς την Κυπριακήν Πρεσβείαν δηλώσεως του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, καθ' ην η λύσις του κυπριακού ζητήματος δεν δύναται και δεν επιτρέπεται να χρονίση περισσότερο, η Κυπριακή Πρεσβεία, επί τη ευκαιρία μάλιστα της αναχωρήσεως του προέδρου αυτής Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυρηναίας εζήτησε να γνωρίση τας σχετικές με τη εφαρμογήν της ως άνω πολιτικής της σκέψεως της ελληνικής Κυβερνήσεως.

Μετ' ανταλλαγήν απόψεων ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως παρακάλεσε την πρεσβείαν να διαβεβαιώσει τον Κυπριακόν λαόν περί του αμιώτου και ζωηρού ενδιαφέροντος της ελληνικής Κυβερνήσεως διά την ένωσιν και εδήλωσεν ότι η ελληνική Κυβέρνησις δεν είναι δυνατόν να εγκαταλείψη τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν, ούτε είναι δυνατόν πλέον να αναχαιτίση την ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών κατά την προσεχή σύνοδον της Γενικής Συνελεύσεως συζήτησιν

του Κυπριακού ζητήματος".

(Μεταγλώττιση)

" Υστερα από την ομόφωνη επιδοκιμασία που έγινε προς την Κυπριακή Πρεσβεία από τους αρχηγούς των κομμάτων ύστερα από τη δήλωση του Προέδρου της Κυβέρνησης κατά την οποία η λύση του Κυπριακού ζητήματος δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται να χρονίσει περισσότερο, η Κυπριακή Πρεσβεία με την ευκαιρία της αναχώρησης του Προέδρου της Μητροπολίτη Κερύνειας ζήτησε να γνωρίσει τις σχετικές σκέψεις της Ελληνικής Κυβέρνησης σχετικά με την εφαρμογή της πιο πάνω πολιτικής.

Μετά από ανταλλαγή απόψεων ο κ. Πρόεδρος της Κυβέρνησης παρακάλεσε την Πρεσβεία να διαβεβαιώσει τον Κυπριακό λαό για το αμείωτο και ζωηρό ενδιαφέρον της Ελληνικής Κυβέρνησης για την Ένωση και δήλωσε ότι η Ελληνική Κυβέρνηση δεν είναι δυνατό να εγκαταλείψει τον ελληνικό Κυπριακό λαό, ούτε είναι δυνατό πλέον να αναχαιτίσει την ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών, κατά την προσεχή σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης συζήτηση του Κυπριακού ζητήματος".